

VREČAR
PODJETNIŠKO IN POSLOVNO SVETOVANJE
Strma cesta 1a, 3250 Rogaška Slatina

Na osnovi:

Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur. list RS, št. 43/2011),

4.člena Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1)

je izdelan

VARNOSTNI NAČRT VN 01 / 2025

**ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU NA
GRADBIŠČU**

**GRADNJA SONČNE ELEKTRARNE NA T - OBJEKTU
SB CELJE**

Investitor	SPLOŠNA BOLNIŠNICA CELEJ Oblakova ulica 5, 3000 Celje
Izdelovalec varnostnega načrta Samostojni podjetnik	Željko Vrečar, dipl. var. inž.
Datum	Januar 2025

KAZALO

KAZALO	2
UPORABLJENI PREDPISI	4
I. OSNOVNI PODATKI	5
II. PODATKI O PROJEKTIVNEM PODJETJU IN PROJEKTANTIH	Napaka! Zaznamek ni definiran.
III. PROJEKTNA NALOGA	7
A. VARNOSTNI NAČRT ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU NA GRADBIŠČU	7
B. OPIS NALOGE.....	7
C. LOKACIJA OBJEKTA	7
D. OPIS PREDVIDENIH DEL	7
IV. KRATEK OPIS IZBRANIH / UPORABLJENIH TEHNOLOGIJ GRADNJE.....	8
A. IZVAJALCI DEL NA GRADBIŠČU.....	8
B. VRSTA IN POTEK DELA.....	8
C. DELOVNA OPREMA.....	8
D. NEVARNOSTI PRI IZVAJANJU DEL.....	9
V. OPIS IN NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA	10
A. PODATKI O OBSTOJEČIH INSTALACIJAH IN NAPRAVAH TER VPLIVIH NA VARNOST DELAVCEV	11
B. UREDITEV ZAVAROVANJA GRADBIŠČA PROTI OKOLICI.....	11
C. GARDEROBE, SANITARIJE IN PROSTORI ZA DELAVCE.....	12
D. UREDITEV PROMETNIH KOMUNIKACIJ, ZASILNIH POTI IN IZHODOV	12
E. DOLOČITEV KRAJA, PROSTORA IN NAČINA RAZMESTITVE IN SHRANJEVANJA GRADBENEGA MATERIALA.....	13
F. UREDITEV PROSTOROV ZA HRAMBO NEVARNEGA MATERIALA.....	13
G. NAČIN PREVAŽANJA, NAKLADANJA IN RAZKLADANJA GRADBENEGA MATERIALA IN TEŽKIH PREDMETOV	14
H. NAČIN OZNAČITVE OZ. ZAVAROVANJA NEVARNIH MEST IN OGROŽENIH PODROČIJ NA GRADBIŠČU	15
I. NAČIN DELA V NEPOSREDNI BLIŽINI ALI NA KRAJIH, KJER NASTAJAJO ZDRAVJU ŠKODLJIVI PLINI, PRAH IN HLAPI ALI KJER LAHKO NASTANE POŽAR ALI EKSPLOZIJA	16
J. UREDITEV ELEKTRIČNIH NAPELJAV ZA POGON NAPRAV IN STROJEV TER RAZSVETLJAVO NA GRADBIŠČU	16
K. DOLOČITEV MEST ZA POSTAVITEV STROJEV IN NAPRAV TER ZAVAROVANJA.....	18

L. UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM TER OPREMA, NAPRAVE IN SREDSTVA ZA VARSTVO PRED POŽAROM NA GRADBIŠČU	19
M. ORGANIZIRANJE PRVE POMOČI NA GRADBIŠČU	20
N. ORGANIZIRANJE PREHRANE IN PREVOZA DELAVCEV NA DELOVIŠČE/GRADBIŠČE IN Z GRADBIŠČA	20
VI. SEZNAM NEVARNIH SNOVI	21
VII. NAVEDBA POSEBNO NEVARNIH DEL	22
VIII. DOLOČITEV DELOVNIH MEST, NA KATERIH JE VEČJA NEVARNOST ZA ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE DELAVCEV	23
A. VRSTE IN KOLIČINE POTREBNE OSEBNE VAROVALNE OPREME.....	23
B. DOLOČITEV PROSTOROV ALI DELOVIŠČ, KJER VELJAJO OLAJŠAVE V ZVEZI S SPLOŠNO ZAHTEVO NOŠENJA ČELADE	24
IX. SMERNICE ZA USKLAJEVANJE INTERAKCIJE Z INDUSTRIJSKIMI AKTIVNOSTMI V NEPOSREDNI BLIŽINI GRADBIŠČA, TUDI Z ZAČASNO PREKINITVIJO KOMUNALNIH VODOV, ČE JE TO POTREBNO.....	25
X. TERMINSKI PLAN	25
XI. SKUPNI UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	26
XII. OBVEZNOST VODIJ POSAMEZNIH DEL O MEDSEBOJNEM OBVEŠČANJU O POTEKU POSAMEZNIH FAZ DELA	27
VARNOSTI NA GRADBIŠČU.....	28
XIV. POPIS DEL Z OCENO STROŠKOV UREDITVE GRADBIŠČA IN IZVAJANJA SKUPNIH UKREPOV ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA NA GRADBIŠČU ..	29
XV. PRILOGE.....	30

UPORABLJENI PREDPISI

- Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1)
- Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi poškodb z ostrimi pripomočki (Uradni list RS, št. 46/13)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 43/11 – ZVZD-1 in 181/21)
- Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Uradni list RS, št. 87/02, 29/03 – popr., 124/06 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu (Uradni list RS, št. 54/13)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom (Uradni list RS, št. 30/00, 73/05 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Uradni list RS, št. 101/04 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varnostnih znakih (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 34/10, 43/11 – ZVZD-1 in 38/15)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 72/21)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. 101/05, 43/11 – ZVZD-1, 38/15 in 79/19)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti vibracijam pri delu (Uradni list RS, št. 94/05 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varstvu pri nakladanju in razkladanju tovornih motornih vozil (Uradni list SFRJ, št. 17/66, Uradni list RS, št. 56/99 – ZVZD in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 73/05 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu (Uradni list RS, št. 136/06, 61/10 – ZRud-1 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Uradni list RS, št. 29/92, 56/99 – ZVZD in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Uradni list RS, št. 101/04 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu (Uradni list RS, št. 17/06, 18/06 – popr. in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/08, 66/10, 17/11 – ZTZPUS-1 in 74/11)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 43/11 – ZVZD-1 in 181/21)
- Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1)
- Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2)
- Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04, 17/06 – ORZVO187, 20/06, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE, 158/20 in 44/22 – ZVO-2),

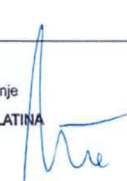
OSNOVNI PODATKI

Naročnik:	ZK CONSULTING d.o.o. Novi dom 5, 1420 Trbovlje
Investitor:	SPLOŠNA BOLNICA CELJE Oblakova ulica 5, 3000 Celje
Naziv projekta:	GADNJA SONČNE ELEKTRARNE NA T - objektu SB CELJE
Lokacija:	T – objekt (otroški oddelek, patologija, kuhinja in uprava)
Številka projekta:	IZP E-034-24-03 marec 2024
Vsebina:	VARNOSTNI NAČRT
Št. elaborata:	VN 01 / 2025
Izdelovalec VN Samostojni podjetnik:	VREČAR ŽELJKO, dipl. var. inž.
Kraj in datum:	Rogaška Slatina, 20. januar 2025

PODATKI O PROJEKTIVNEM PODJETJU IN PROJEKTANTIH

ŠT. PROJEKTA: Načrt IZP E-034-24-03 marec 2024 – Boris Lenič udie IZS E-0047

PROJEKTANT: ZK Consulting d.o.o., Trbovlje Zoran Krajnc dis IZS S-1870

Koordinator v fazi Izvedbe projekta	VREČAR PODJETNIŠKO IN POSLOVNO SVETOVANJE Željko Vrečar s.p. Strma cesta 1a, 3250 ROGAŠKA SLATINA
Identifikacija	Potrdilo o usposobljenosti za koordinatorja I. in II. za VZD - Ev. št.: 60401 – 20/2023 z dne 08.04.2023 Inšpektorat za delo Republika Slovenija
Številka načrta	VN – 01/ 2025 januar 2025
Žig	Podpis

PROJEKTNA NALOGA

VARNOSTNI NAČRT ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU NA GRADBIŠČU

Varnostni načrt za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbišču je izdelan skladno z Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1), PZI projektno dokumentacijo – načrt s področja elektrotehnike.

V varnostnem načrtu smo predvideli vse nevarnosti, ki se lahko pojavijo pri izvajanju vseh del montaže sončnih elektrarn, izvedbe priključitve na EE napajanje z navezavo na obstoječe razdelilnike, z meritvami električne energije, z določitvijo ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri izvajanju del na gradbišču, upoštevajoč industrijske dejavnosti na gradbišču, ukrepe pri vzdrževanju in čiščenju območja in opravljanju posebno nevarnih del.

OPIS NALOGE

SB Celje bo investirala v izgradnjo sončne elektrarne na T – objektu.

Opis naloge glede na specifično lokacijo je podan v tehničnem poročilo načrtov.

LOKACIJA OBJEKTA/OBMOČJA DEL

Dela se bodo izvajala na območju SB Celje. Natančna lokacija je razvidna iz izvlečka PZI načrta - priloga tega varnostnega načrta.

OPIS PREDVIDENIH DEL

1. Pripravljalna dela, ki vključujejo zavarovanje gradbišča (zaščito območja gradbišča – kjer se izvajajo dela), ter po potrebi: zaščito dovoza, začasno spremembo prometnih oznak na območju, ter postavitev začasnih instalacijskih priključkov ter označitev vseh tras komunalnih vodov.
2. Opis del se razlikuje glede na specifične lokacije (razvidno iz tehničnega poročila, ki je priloga tega varnostnega načrta) in obsega montažo komunikacije opreme in izvedbo priključitve na EE napajanje z navezavo na obstoječe razdelilnike.
3. Čiščenje območja delovišča in okolice.

KRATEK OPIS IZBRANIH / UPORABLJENIH TEHNOLOGIJ GRADNJE

IZVAJALCI DEL NA GRADBIŠČU

1. _____ glavni izvajalec del

Vse postavke v varnostnem načrtu so obvezne za vse izvajalce del. Ob začetku izvajanja del mora biti sklenjen **PISNI SPORAZUM O SKUPNIH VARNOSTNIH UKREPIH NA GRADBIŠČU**, s katerim morajo biti seznanjeni vsi izvajalci in podizvajalci del na gradbišču.

VRSTA IN POTEK DELA

Opis predvidenih del je natančno opredeljen v projektu PZI – načrtu GRADNJE SONČNE ELEKTRARNE.

PRIPRAVLJALNA DELA

- Označba in ureditev gradbišča katero se mora v času izvajanja del ustrezno označiti in ograditi – z zaščitno ograjo
- Urediti popolno zaporo interne ceste v skladu tega VN
- **Na mesta strehe kjer se izvajajo dela postaviti zaščitne lovilne odre oziroma lovilne mreže**
- **Za varno izvajanje del predvideti začasna oziroma stalna sidra za privezovanje z varnostnimi pasovi**
- Določitev mesta za Hiab in postavitev opreme – materialov za izvedbo del
- **Vse postavitve se vpišejo v knjigo ukrepov.**

ZAKLJUČNA DELA

- Očiščenje delovišča – gradbišča in neposredne okolice.

DELOVNA OPREMA

Izvajalci del bodo uporabljali pri delu naslednjo delovno opremo:

- kamion za dovoz in odvoz
- HIAB
- lestve
- ročno električno orodje (rezalniki, vrtalniki, akumulatorski vrtalniki, električni grelnik...),
- električni navijalni koluti in podaljški,
- električarsko orodje za izklope in vklope električnih instalacij ob začasnim prestavitvah,
- ročno orodje (ključ, izvijači, kombinirane klešče, kladiva, ročne žage)...

NEVARNOSTI PRI IZVAJANJU DEL

- nevarnost zrušitve in padca materiala/opreme z višine
- nevarnost padca delavcev v globino
- nevarnost pri delu s dvignimi napravami
- nevarnost pri delu ob strojih in napravah
- nevarnosti pri delu z ročnim orodjem in mehaniziranim orodjem
- nevarnost pri hoji - gibanju po delovišču
- nevarnosti pri vzpenjanju in sestopanju na višino in v globino - uporaba lestev
- nevarnost vbodov v noge, roke pri hoji in delu z orodji in materiali ter štrlečih delov
- nevarnost vdihavanja prahu, izpostavljenosti prekomernemu hrupu
- nevarnosti poškodb pri montaži in demontaži opreme
- nevarnosti zaradi obratovanja delovne opreme
- nevarnost udara električnega toka
- nevarnosti pri izvajanju transportnih storitev in premeščanja bremen
- nevarnost nepredvidljivih vremenskih sprememb
- nevarnosti zaradi nevarnih snovi (npr. naftni derivati, hidravlična olja in strojna maziva)

OPIS IN NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA

Opis in načrt ureditve gradbišča določa konkreten način izpolnitve zahtev iz priloge IV., Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih deloviščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1). V kolikor se bodo dela izvajala etapno - po posamezni strehi - **Organizacijo ureditve gradbišča za vsako delovišče izdelava glavni izvajalec del v dogovoru z koordinatorjem VZD II. in predstavnikom SB Celje.** Vsako delovišče mora biti organizirano in urejeno na način, da ne mora priti do delovnih nezdod oz. poškodb mimoidočih. Vsebovati mora zavarovanje gradbišča z varnostno ograjo oz. signalnimi vrvicami, opozorilnimi znaki – gradbiščna tabla, opozorilno tablo za prepoved hoje pod stroji in napravami in v nočnem času osvetljeno.

Vsa dela na gradbišču se bodo izvajala skladno z varnostnim načrtom in določili navedene uredbe.

Pred začetkom izvajanja del je potrebno:

1. **Izvesti prijavo gradbišča na inšpekcijo dela**
2. **Uredi se varovanje gradbišča** - postavitve PVC zaščitne mreže. Gradbiščna varovalna ograja, mora biti postavljena tako, da je preprečena prevrnitev ograjnih elementov zaradi vpliva vremena – vetra. Gradbiščna varovalna ograja mora biti postavljena ves čas oziroma do faze po kateri se odstrani določene dele s terminskim planom izvajalca. Namestijo se opozorilni znaki o izvajanju del in dostop nepooblaščenim osebam prepovedan.
3. **Vhodi na posamezno gradbišče oziroma delovišče se opremijo z ustrezno gradbiščno tablo in opozorilnimi varnostnimi znaki**
4. **Izvesti vse ukrepe, skladno z zahtevami projektanta, nadzora in koordinatorja VZD**
5. **Preveriti ali nad gradbiščem potekajo prosti zračni vodi, ki bi lahko bili znotraj varnostnega območja**
6. **Po potrebi izvesti priklop začasnih električnih inštalacij ter gradbiščnega elektro razdelilnika**
7. **Zagotoviti nadzor nad deli s strani strokovnih delavcev (nadzor)**

Prijava gradbišča, gradbiščni red, opozorila – table VZD, morajo biti izobešeni na vidnih mestih na gradbišču (vhod na delovišče).

Iz območja posameznega gradbišča se odstranijo vsi nepotrebni materiali tako, da se zagotovi na celotnem območju gradbišča prosta, dovolj utrjena površina za postavitve dvizne naprave, potrebni manipulativni prostor ter prostor za deponijo, v primeru, da se ne odvaža sproti.

Vsako izmed devetih gradbišč mora biti ves čas gradnje urejeno tako, da je omogočeno neovirano in varno izvajanje vseh del, da ne obstajajo nevarnosti za nastanek poškodb in zdravstvenih okvar delavcev izvajalcev de.

Podrobnejšo ureditev gradbišča izdelava glavni izvajalec del. Dinamika dela je razvidna iz terminskega plana, ki je sestavni del varnostnega načrta in ga pripravi glavni izvajalec del v sodelovanju z vsemi podizvajalci.

Dela na gradbišču ne bodo izvajale mladoletne osebe in invalidni delavci.

Načrt ureditve gradbišča se bo po potrebi sproti dopolnjeval in spreminjal v sodelovanju glavnega izvajalca del, investitorja, nadzornika in koordinatorja za VZD v fazi izvedbe del.

PODATKI O OBSTOJEČIH INSTALACIJAH IN NAPRAVAH TER VPLIVIH NA VARNOST DELAVCEV

Pred začetkom dela na gradbišču se bodo podrobno preverjale okoliščine, ki bi lahko na mestu gradbišča zaradi pretekle rabe območja, nakazovale prisotnost nevarnih snovi ali predmetov ter potrebnih ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter potrebnih ukrepov v zvezi z zagotovitvijo varnosti in zdravja delavcev.

V zvezi s tem se preveri okolica delovišča in delovišče pred pričetkom posameznih del.

Preveri se ali nad gradbiščem potekajo prosti zračni vodi ki bi lahko bili znotraj varnostnega območja dosega zaposlenih.

Na gradbišču je potrebno voditi knjigo ukrepov za varno delo.

Vodstvo gradbišča se dogovori za nadzor komunalnih naprav in vodov z investitorjem oz. naročnikom ali s pristojnimi komunalnimi organizacijami (elektrika, električno omrežje, plin).

V primeru, da bi na območju gradbišča, instalacije ogrožale gradnjo ali delavce, je potrebno le te odstraniti (prestaviti) s strani upravljavcev energetske oz. komunalnih vodov in soglasodajalcev.

Prisotnost morebitnih nevarnih okoliščin je treba preverjati tudi med izvajanjem del.

V primeru kakršnega koli suma s strani odgovornih oseb ali delavcev je potrebno dela takoj ustaviti in ponovno preveriti nevarne okoliščine.

UREDITEV ZAVAROVANJA GRADBIŠČA PROTI OKOLICI

Uredi se varovanje - okoli posameznega delovišča oziroma prostora na katerem se izvajajo dela se začasno postavijo PVC zaščitne mreže. Ob vse ograjene dele ter vhode se namestijo opozorilni znaki o izvajanju del ter dostop nepooblaščenim osebam prepovedan.

Vhod na gradbišče se opremi z gradbiščno tablo in opozorilnimi tablami VZD:

- prepovedan dostop nepooblaščenim,
- nevarnost padanja materiala,
- nevarnost padca v globino,
- obvezna uporaba osebne varovalne opreme,
- obvezna uporaba varovalne čelade,
- obvezna uporaba varovalnih čevljev.

V času, **ko se bo iz gradbišča dovažal / odvažal material oz. delovna oprema**, je potrebno dostope na gradbišče dodatno zavarovati z signalno vrvico ali ograjo in opremiti z napisi ter preprečiti prehod nepooblaščenim osebam - **PREPOVEDAN DOSTOP**.

GARDEROBE, SANITARIJE IN PROSTORI ZA DELAVCE

Na deloviščih mora biti pred pričetkom izvajanja del poskrbljeno za primerne sanitarno – higienske razmere. Na gradbišču bo maksimalno do 5 delavcev. Na podlagi dogovora investitor odda na območju vsakega delovišča izvajalcem del v uporabo del zunanjega prostora za postavitve kemičnega WC – po potrebi. Delavci se bodo prehranjevali v bližnjih gostiščih. Delavci izvajalcev del se bodo vsakodnevno vozili na gradbišče. Za prevoz se uporabijo kombinirana vozila za prevoz oseb in materiala. Na gradbišču ni nastanitvenih objektov.

UREDITEV PROMETNIH KOMUNIKACIJ, ZASILNIH POTI IN IZHODOV

Promet ob in znotraj gradbišča

Pri odvažanju in dovažanju materiala/opreme na delovišča se bodo uporabljale obstoječe interne asfaltirane ceste, ki vodijo do vhoda gradbišča in interne dostopne poti do delovišč..

Hiab se lahko postavi samo na mesto, kjer ni kinet, kanalizacijskih, komunalnih in drugih jaškov. Radiji transportnih poti morajo biti prilagojeni vrsti prevoza (tovornjak, dvigalo). Dostop do dvižnih naprav mora biti varovan z varnostno ograjo in popolnoma onemogočenim dostopom nepooblaščenim osebam do njih in na njih. Radij Hiaba ne sme rotirati - posegati nad območje izven gradbišča kjer se gibajo ljudje in izvaja transport. OMEJITI RADIJ HIABA.

Delo ob prometnih poteh

Gradbišče se nahaja ob prometnih komunikacijah, zato je potrebno poskrbeti za varnost in zdravje mimoidočih ter zaposlenih na gradbišču tako, da se med gradnjo zagotovi:

- ograditev gradbišča,
- uredi se lokacija za postavitve hiab - dvigala
- da delavca z ustreznim odsevnim jopičem ob izvajanju večjih transportnih aktivnosti (dovoz in odvoz materialov in odvoz odpadkov) po potrebi usmerjata promet in očistita cestno površino eventualnih gradbenih odpadkov
- da se redno vzdržuje red in čistoča okolice gradbišča
- da se uredi prometna signalizacija za transport do gradbišča in iz gradbišča

VSI DOVOZI IN ODVOZI NA POSAMEZNA DELOVIŠČA IN VSE INTERVENCIJSKE POTI, VSI EVAKUACIJSKI IZHODI MORAJO BITI, V ČASU VSEH DEL, VEDNO PROSTI IN PREVOZNI – TO POMENI V VSAKEM TRENUTKU.

Zasilne poti in izhodi

Na gradbišču morajo biti poti znotraj gradbišča vedno proste in ne založene z materialom. Izhodna vrata gradbišča v času obratovanja gradbišča morajo biti odklenjena.

DOLOČITEV KRAJA, PROSTORA IN NAČINA RAZMESTITVE IN SHRANJEVANJA GRADBENEGA MATERIALA

Delovna oprema se razmesti tako, da predstavljajo najkrajše transportne poti v okviru gradbišča.

Na gradbišču je potrebno določiti zlasti sledeča mesta:

- prostor za HIAB - dvigovanje in spuščanje materiala (**vpis v knjigo ukrepov**)
- mesto postavitve gradbenega elektro razdelilnika – če bo potreba (**vpis v knjigo ukrepov**)
- deponija odpadkov (**vpis v knjigo ukrepov**)

Organizirati dobavo količin gradbenih materialov in opreme za sprotno porabo oz. uporabo ali jih deponirati v bližini mest vgraditve oz. uporabe in prenašati na gradbišče po predpisani poti za transport.

Gradbene materiale naroča vodstvo gradbišča po predhodni preverbi količin.

Za ločeno zbiranje odpadkov se v varovanem območju gradbišča po potrebi namesti keson za gradbene odpadke. sprotni odvoz kesona z gradbenimi odpadki vrši pooblaščen zbiralec tovrstnih odpadkov skladno z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2). Odgovorni vodja posameznih del o vsaki oddaji gradbenih odpadkov izpolni evidenčni list, ki mora biti na gradbišču.

V skladu z navedeno Uredbo se bodo pri izvajanju del pojavljali sledeči odpadki:

- zemljina, gradbeni odpadki...

Nalaganje odpadkov na tovornjak se bo po potrebi vršilo z hiabom delno pa tudi ročno. Vsi delavci, ki bodo sodelovali pri razkladanju in razkladanju, bodo seznanjeni z načinom varnega dela pri razkladanju in nakladanju in razen pooblaščenih se nihče drug ne sme zadrževati v nevarnem območju, pod bremenom ali v manipulacijskem prostoru avto dvigala.

UREDITEV PROSTOROV ZA HRAMBO NEVARNEGA MATERIALA

Na gradbišču ni posebej predvideno skladiščenje nevarnih kemikalij, ker se te v tehnološkem procesu ne uporabljajo

V kolikor se bodo v tehnološkem procesu zaradi narave dela pojavile večje količine nevarnih kemikalij, se mora za njihovo skladiščenje postaviti ustrezen skladiščni prostor. Lokacija se bo naknadno določila in vpisala v knjigo varnostnih ukrepov na gradbišču.

NAČIN PREVAŽANJA, NAKLADANJA IN RAZKLADANJA GRADBENEGA MATERIALA IN TEŽKIH PREDMETOV

Vgradni elementi in materiali ter odpadni material se bodo na ali z gradbišča dovažali/odvažali s tovornjaki. Pri prevozu s tovornjaki je potrebno tudi na gradbišču upoštevati cestno prometne predpise in še zlasti naslednje varnostne ukrepe:

- **PREPOVEDANO JE PREVAŽANJE DELAVCEV V KESONU TOVORNJAKA**
- Material je potrebno na keson tovornjaka enakomerno porazdeliti ter preprečiti padanje iz kesona
- Pred odpiranjem stranic tovornjaka se je potrebno prepričati, da breme ni naslonjeno na stranice tako, da se lahko poruši na delavce
- Stranico tovornjaka morata odpirati dva delavca
- Pri vzvratni vožnji na nepreglednih delih mora voznika tovornjaka usmerjati signalist s predpisanimi znaki vozilo pa mora biti opremljeno z zvočnim signalom pri vzvratni vožnji
- Za pravilno naloženo breme na keson tovornjaka odgovarja voznik tovornjaka, ki mora biti prisoten pri natovarjanju
- Obvezno takojšnje čiščenje cestišča po onesnaženju le tega (npr. odpadni material)

Dvigovanje in spuščanje bremen s Hiabom:

Pri vertikalnem transportu bremen mora sodelovati signalist, ki obvlada ročne signalne znake navedene v Pravilniku o varnostnih znakih (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 34/10, 43/11 – ZVZD-1 in 38/15). Vsi udeleženci pri dvigovanju bremen morajo biti usposobljeni za varno delo po ustreznem programu ter upoštevati navodila za varno delo.

Pred dvigovanjem je potrebno natančno določiti dovolj utrjeno (ne na kinetah, jaških in podobno) in ravno mesto postavitve avto dvigala, ga stabilizirati in znivelirati, tako da bo dvig izveden varno za vse, ki so nujno potrebni pri dvigovanju, prenosu, spuščanju in montaži. V času dela z dvigalom je potrebno poostriiti varnostne ukrepe, ki se nanašajo na manevrirni in manipulacijski prostor (razširitev varovanega območja gradbišča glede na višino ali širino dviga).

Pod ali v bližini visečega bremena se ne sme nahajati nobena oseba, na kar se opozori z zvočnim opozorilnim znakom.

Upravljalca avto dvigala-Hiab lahko vertikalni dvig tovora vrši samo na varovanem ograjenem delu gradbišča, horizontalni pomik pa samo v varovanem ograjenem delu gradbišča.

Vodja gradbišča je dolžan upravljalca avto dvigala hiab proti podpisu pisno obvestiti o dovoljenih vertikalnih in horizontalnih premikih tovora.

Za vso delovno opremo, ki se bo uporabljala na gradbišču, mora biti ves čas na razpolago **evidenca pregledov delovne opreme** iz katere bo razvidno, da delovna oprema ustreza zahtevam za varno delo (potrdilo o pregledu in preizkusu delovne opreme). Uporabljati se sme le brezhibna in pregledana oprema.

NAČIN OZNAČITVE OZ. ZAVAROVANJA NEVARNIH MEST IN OGROŽENIH PODROČIJ NA GRADBIŠČU

Vsa nevarna mesta morajo biti zavarovana s kolektivnimi ukrepi, oz. označena z opozorilnimi tablami in tablami za prepoved.

Vsi delavci izvajalca in podizvajalcev del morajo biti obvezno seznanjeni z nevarnimi mesti na gradbišču in poučeni o načinu dela na takih mestih – izhajajočih iz izdelane IZJAVE O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA posameznega podjetja, v odvisnosti, kjer so zaposleni.

Gradbišče razdelimo v dve coni glede na stopnjo predvidene nevarnosti:

- **II. CONA NEVARNOSTI** je celotno območje gradbišča v varovanem območju obravnavanega območja. Pri izvajanju del je obvezna uporaba OVO. Vse opozorilne table morajo biti nameščene pred vhodom v varovano območje gradbišča.
- **I. CONA NEVARNOSTI** je znotraj II. cone, na mestih, kjer je tveganje večje in možnost nastanka nezgod večja:
 - nevarnosti padcev opreme in materialov z višine: dvigovanje in spuščanje bremen z avto dvigalom
 - manjša elektro instalacijska dela
 - delo s stroji in opremo
 - da se poleg osebne varovalne opreme uporabljajo tudi **odsevni telovniki**

a) NEVARNOSTI PADCEV OPREME IN MATERIALOV Z VIŠINE: DVIGOVANJE IN SPUŠČANJE BREMEN Z AVTO DVIGALOM

Dela vršiti po fazah z avto dvigalom in postopkih navedenih v poglavju G tega varnostnega načrta.

b) DELO NA NIZKONAPETOSTNIH ELEKTRIČNIH INSTALACIJAH IN POSTROJENJIH

V kolikor bi prišlo na gradbišču po potrebi izvajanja takšnih del se upoštevajo naslednji postopki.

Posluževanje elektroenergetskih postrojev do 1 kV ter električnih naprav in opreme, napajane z napetostjo do 1 kV, je dovoljeno samo določenim in ustrezno usposobljenim strokovnim delavcem. Pred začetkom dela v brez napetostnem stanju se mora zavarovati mesto dela z uporabo 5 varstvenih pravil po naslednjem vrstnem redu:

1. izklopiti in vidno ločiti naprave pred napetostjo z vseh strani;
2. preprečiti ponovno vklopitev;
3. ugotoviti brez napetostno stanje;
4. izvršiti ozemljitev in kratkostično povezavo naprav;
5. ograditi mesto dela od delov, ki so pod napetostjo

NAČIN DELA V NEPOSREDNI BLIŽINI ALI NA KRAJIH, KJER NASTAJAJO ZDRAVJU ŠKODLJIVI PLINI, PRAH IN HLAPI ALI KJER LAHKO NASTANE POŽAR ALI EKSPLOZIJA

Delavci izvajalcev del so pri izvajanju del dolžni upoštevati požarno varnostne ukrepe navedene v tem varnostnem načrtu.

Upoštevati je potrebno tudi enoten pisni dogovor o varnostnih ukrepih na skupnem delovišču.

Vsa eventualna požarno nevarna dela se lahko izvajajo samo po odobritvi s strani odgovornih oseb in izvajanjem ustreznih varnostnih ukrepov.

Požarno stražo po potrebi zagotovi glavni izvajalec del v dogovoru z investitorjem.

Pri delih, kjer nastaja prekomeren prah (uporaba prašnih materialov) je treba uporabljati zaščito dihal – respiratorji izdelani skladno s standardom (SIST EN 149:2001+A1:2009).

Delavci, ki uporabljajo nevarne kemikalije morajo imeti opravljen teoretični in praktični preizkus znanja za varno delo z nevarnimi kemikalijami.

UREDITEV ELEKTRIČNIH NAPELJAV ZA POGON NAPRAV IN STROJEV TER RAZSVETLJAVO NA GRADBIŠČU

Električne inštalacije in oprema na gradbišču mora ustrezati veljavnim predpisom in zahtevam standarda.

Električne napeljave smejo izvajati, popravljati, vzdrževati in odstranjevati le strokovno usposobljeni delavci elektrotehniške stroke. Varovalke in svetila lahko menjuje samo elektrotehniško poučen delavec, ki ga oseba elektrotehniške stroke pouči o možnih nevarnostih, do katerih lahko pride pri neustreznem ravnanju ob menjavi.

Električne napeljave, naprave in opremo na gradbišču je dovoljeno uporabljati šele, ko je z meritvami ugotovljeno, da so brezhibna. Vizualne preglede morajo redno dnevno opravljati delavci, ki sredstva uporabljajo na gradbiščih, mesečno pa strokovno usposobljeni delavci elektrotehniške stroke. O meritvah in pregledih je potrebno izdelati zapisnik in voditi o tem evidenco do zaključka gradnje. Opravilo se vsakih 6 mesecev.

Za posamezno gradbišče se po potrebi izvede elektro priključek od javnega električnega omrežja do gradbiščnega elektro razdelilnika.

Od gradbiščnega razdelilnika pa do posameznega porabnika se električna energija vodi po gumi kablil težke izvedbe, kateri ne smejo biti v dosegu in ovirati delavcev pri delu. Kabli, ki potekajo po tleh morajo biti mehansko varovani z lesenimi pokrovi oz. kanali, na mestih kjer potekajo po zraku pa se izvedejo na višini 6 m, da je pod njimi omogočen prevoz tovornih vozil. Priključek se izvede s samonosnim električnim kablom.

Kadar konstanten električni tok ni dobavljiv preko električnega omrežja se uporabi električni generator/agregat (na gradbišču je predvidena uporaba dizelskega agregata, ki je primernejši za daljše čase delovanja).

GRADBIŠČNI RAZDELILNIK

Električna energija za potrebe gradbišča se mora dovajati iz atestiranega gradbenega razdelilnika in vseh elektro podrazdelilnikov, kateri so opremljeni z zaščitno napravo na diferenčni tok (RCD – stikalo), z diferenčnim tokom napake 30 mA, glavnim mehanskim stikalom ter ustreznim številom trifaznih in enofaznih vtičnic

Glavni gradbiščni razdelilnik se priključi na začasno odzemno mesto s priključnim električnim kablom 4 x 16 mm², ki ga strokovno priključi in ozemlji kvalificiran električar.

Gradbiščni razdelilnik mora biti postavljen stabilno, na lahko dostopno, biti zaprt ter izveden v mehanski stopnji zaščite IP 44.

Neposredno napajanje električne opreme (orodja) se lahko izvaja samo iz gradbiščnega razdelilnika.

VTIKALNE NAPRAVE

Na gradbišču lahko izvajalci del uporabljajo poleg enofaznih varovalnih vtičnih naprav samo okrogle trifazne petpolne vtične naprave. Na gradbišču se naj uporabljajo samo enake vtične naprave, ki se medsebojno prilegajo ali pa se pri uporabi strojev s trifaznim elektromotorjem, opremljenim s štiripolnim vtičem, uporabijo atestirani adapterji s petpolnim vtičem in štiripolnim natičem.

Prepovedana je uporaba razdelilnih vtičnic ter vtiče in vtičnice brez zaščitnega pola.

KABLI, PODALJŠKI, NAVIJALNI KOLUTI

Na gradbišču morajo izvajalci uporabljati vsak svoje električne priključne kable, podaljške in navijalne kolute, ki morajo biti ves čas brezhibni, kar se pred vsako uporabo preveri z vizualnim pregledom. Vsi kabli, ki potekajo po tleh morajo biti izvedeni v težki gumi izvedbi (HO 7 RN-F) in biti mehansko zaščiteni.

Za napajanje električnih premičnih in prenosnih orodij in naprav, kjer je zvijavi kabel sestavni del porabnika, se lahko uporabljajo samo zvijavi priključni kabli v srednji gumi izvedbi (HO 5 RN-F) in, da so na mestih, kjer je možnost poškodb, mehansko zaščiteni. Na gradbišču se lahko uporabljajo samo navijalni kabelski koluti, ki so opremljeni s vtičnicami pokritimi s pokrovčki, termičnim varovalom proti pregretju ter v težki gumi izvedbi.

Krpanje izolacije kablov z izolirnimi trakovi ni dovoljeno.

ELEKTRIČNO ORODJE

Električno premično ali ročno orodje, ki ga bodo izvajalci del uporabljali na gradbišču mora biti pred uporabo vizualno pregledano s strani odgovornih oseb ter poškodovano izločeno iz uporabe.

Na gradbišču na prostem se lahko uporablja samo orodje II razreda (zaščitno izoliranje) ter orodje III razreda (mala napetost).

OSVETLJENOST GRADBIŠČA

Dela na gradbišču oziroma delovišču se bodo izvajala v območju dnevne svetlobe in po potrebi tudi dodatne umetne razsvetljave. Za zunanja dela je zadostna dnevna svetloba. Ponoči se dela ne izvajajo.

DOLOČITEV MEST ZA POSTAVITEV STROJEV IN NAPRAV TER ZAVAROVANJA

Oprema za dvigovanje in prenašanje

Avto dvigalo - Hiab se sme uporabljati na utrjenih površinah do dovoljenih naklonov terena, ter pri trdnosti tal 60 MPa.

Avto dvigalo ter tovornjak za prevoz materiala imajo natančno lokacijo glede na ureditev gradbišča in bodo naročeni ob točno določenem času, po končanem delu pa se odstranijo iz gradbišča.

Način postavitve avto dvigala, privezovanja, nakladanja, razkladanja, dvigovanja in spuščanja tovora je opredeljen v predhodnih poglavjih tega varnostnega načrta: poglavje V. in točka G.

Za avto dvigalo, kakor tudi njegova privezovalna sredstva, je potrebno imeti na razpolago navodila za varno delo in potrdila o pregledu in preizkusu delovne opreme tudi za privezovalna sredstva, s katerimi lastnik opreme zagotavlja, da je njihova uporaba ob upoštevanju navodil varna.

Kombinirana in tovorna vozila

Za prevažanje gradbenega materiala, opreme in ljudi do in na gradbišče s kombiniranimi ali tovornimi vozili veljajo določila Pravilnika o varstvu pri nakladanju in razkladanju tovornih motornih vozil (Uradni list SFRJ, št. 17/66, Uradni list RS, št. 56/99 – ZVZD in 43/11 – ZVZD-1).

Delovna oprema

Za vso delovno opremo je potrebno imeti na razpolago navodila za varno delo in potrdila o pregledu in preizkusu delovne opreme, s katerimi zagotavljamo, da je njihova uporaba ob upoštevanju navodil varna.

Po uporabi preprečiti delo drugim delavcem. Kadar se s strojem ne dela, mora biti le - ta obvezno izključen od pogona ter onemogočena uporaba nepooblaščenim osebam.

Delavci morajo upoštevati navodila za varno delo na posamezni delovni opremi.

Delavci posameznih izvajalcev lahko na gradbišču uporabljajo samo delovno opremo delodajalca za katerega opravljajo dela.

Če uporabijo delovno opremo drugih izvajalcev, morajo za to dobiti pisno dovoljenje izvajalca, ki je lastnik te delovne opreme.

UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM TER OPREMA, NAPRAVE IN SREDSTVA ZA VARSTVO PRED POŽAROM NA GRADBIŠČU

Delavci morajo upoštevati vsa navodila odgovornih oseb ter izvajati delo skladno z določili gradbišnega reda in Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22) ter njegovih podzakonskih aktih. **Odgovorne osebe izvajalcev del se morajo pred pričetkom del seznaniti z vsebino tega varnostnega načrta, pisnim dogovorom o varnostnih ukrepih na skupnem delovišču.**

Pri opravljanju del, pri katerih pride do povečane stopnje požarne nevarnosti, je odgovorni vodja del na gradbišču dolžan skupaj z investitorjem organizirati požarno stražo.

Osnovni ukrepi za preprečevanje požara

- Upoštevati prepoved skladiščenja goriv in nevarnih snovi na gradbišču
- **Strogo je prepovedano kajenje in nenamenska uporaba odprtega ognja kjerkoli na delovišču.** Kajenje je dovoljeno le na označenih mestih za kadilce.
- Vsaka nekontrolirana uporaba odprtega ognja na gradbišču je PREPOVEDANA.
- Pri izvajanju vročih del oz. pred začetkom dela, kjer je večja nevarnost za požar, se dogovorijo skupni ustrezni protipožarni ukrepi (npr. št. gasilnikov, uporaba hidrantnega omrežja, zagotavljanje požarne straže itd.)
- Vsa začasno urejena električna instalacija mora biti tako izvedena, da ne more povzročiti požara.
- Vhodi, izhodi na gradbišče se ne smejo zalagati s predmeti, ki bi lahko ovirali nemoten prehod in hitro intervencijo v primeru požara.

Oprema za varstvo pred požarom

Na gradbišču morajo biti na različnih lokacijah – deloviščih znotraj gradbišča na razpolago vsaj 2x (dva) gasilnika ABC 9 EG.

Vsi izvajalci del se morajo seznaniti z lokacijami ročnih gasilnikov. Vsa kombinirana in tovorna vozila, avto dvigalo, morajo imeti v kabini brezhiben ročni gasilnik.

Ročni gasilniki in ostala gasilna sredstva ter naprave morajo biti dostopni v vsakem trenutku vsem zaposlenim na gradbišču. V nobenem primeru ne smejo biti založeni z raznimi materiali.

Ukrepi ob nastanku požara

Začetni požar poskušati pogasiti, obvestiti odgovorne osebe, oz. poklicati najbližjo gasilsko enoto ter

PRIJAVITI POŽAR NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 112.

ORGANIZIRANJE PRVE POMOČI NA GRADBIŠČU

Na vsakem gradbišču mora biti zagotovljena prva pomoč in organizirano reševanje v primeru poškodbe pri delu.

Na gradbišču mora biti na razpolago omarica prve pomoči s sanitetnim materialom in sredstvi za prvo pomoč in mora biti vedno vsebinsko kompletirana.

Omarice prve pomoči morajo imeti izvajalci del na vsakem delovišču – npr. v službenih vozilih. Vsi izvajalci del se morajo seznaniti z lokacijami omaric prve pomoči.

V kabini kombiniranih vozil mora biti kot osnovna oprema na razpolago torbica prve pomoči s predpisanim sanitetnim materialom.

Torbice morajo biti vedno zaprte. Na razpolago morajo biti tudi zložljiva nosila za potrebe prve pomoči na gradbišču. **Na torbici mora biti napisana številka reševalcev ter ime osebe, usposobljene za nudenje prve pomoči.**

Nujno medicinsko pomoč se lahko pokliče tudi na tel številko 112.

ORGANIZIRANJE PREHRANE IN PREVOZA DELAVCEV NA DELOVIŠČE/GRADBIŠČE IN Z GRADBIŠČA

Med potekom del je delavcem vseh izvajalcev del prepovedano uživanje alkoholnih pijač in narkotikov. Ravno tako delavec ne sme delati ali biti pod vplivom zdravil, ki lahko vplivajo na psihofizične sposobnosti, na tistih delovnih mestih, na katerih je zaradi večje nevarnosti za nezgode pri delu tako določeno z izjavo o varnosti z oceno tveganja

Vsi delavci morajo prihajati na delo v ustreznem psihofizičnem stanju.

Delavci morajo imeti na gradbišču na razpolago zadostno količino pitne vode.

Prehrano si posamezni izvajalci del urejujejo individualno, je pa zagotovljena v bližnjih gostinskih lokalih. Število obrokov se poveča na 2, kadar se delo izvaja v podaljšanem delovnem času. Delodajalec povrne stroške prehrane po kolektivni pogodbi.

Delavci imajo urejen skupinski prevoz na in iz dela ter individualni prevoz.

Pri nadurnem delu in prerazporejanju delovnega časa je potrebno upoštevati določbe Zakona o delovnih razmerjih in kolektivne pogodbe za delavce v gradbeništvu.

Delovni čas ne sme biti daljši od 12 ur.

Med dvema izmenama mora biti dovolj odmora, prav tako tedenski odmor – 24 ur.

SEZNAM NEVARNIH SNOVI

Na gradbišču se bodo glede na zahteve del v posameznih fazah predvidoma uporabljale navedene nevarne kemikalije.

Vse nevarne kemične snovi, ki jih delodajalec da v uporabo delavcem, morajo biti opremljene z varnostnim listom. Podatki o določeni snovi ali zmesi so podrobneje opredeljeni v varnostnih listih, kjer so ravno tako definirani pomeni stavkov o nevarnosti (H-stavki) in previdnostnih stavkov (P-stavki). Varnostni list je dolžan pripraviti oz. dostaviti proizvajalec ali dobavitelj oz. uvoznik kemikalije. **TI MORAJO BITI VENOMER DOSTOPNI IN UPOŠTEVANI NA GRADBIŠČU TER PRI RAVNANJU S SPODAJ OPREDELJENIMI NEVARNIMI SNOVMI IN ZMESMI IN TUDI DRUGIMI, ČE SE BODO UPORABLJALE NA GRADBIŠČU.** *Varnostno tehnični podatki v spodnji tabeli so povzeti iz varnostnih listov.*

Večjih količin nevarnih kemikalij na gradbišču ne bo, ker se nabavljajo takoj po porabi in po potrebah.

Razvrstitev po Uredbi (ES) št. 1272/2008 – razvrščanje, označevanje in pakiranje snovi ter zmesi (zakonodaja o razvrščanju, označevanju in pakiranju):

ZAP. ŠT.	NAZIV NEVARNE SNOVI	KLASIFIKACIJA (PIKTOGRAM NEVARNOSTI)	"H" stavki	"P" Stavki	KOLIČINA (kg, l.)
1.	ACETILEN	 	230, 220, 280	210, 202, 377, 381, 403	50 kg
2.	STROJNA OLJA	 	251, 304, 318, 411	102, 210, 211, 271, 284, 301, 310, 301, 330, 331, 403, 405 410, 412, 501	50 - hobok
3.	PROPAN BUTAN – UTEKOČINJEN NAFTNI PLIN	 	220, 280	102, 210, 377, 381, 403, 501	10 kg
4.	RAZREDČILA	 	225, 304, 315, 318, 35, 336, 361, 373	210, 280, 301, 330, 331, 305, 351, 338, 310, 403, 223	5 kg

I. NAVEDBA POSEBNO NEVARNIH DEL

Na gradbišču se bodo izvajala posebno nevarna dela (priloge 2, uredbe):

- delo na višini.

Ukrepi za varovanje življenja in zdravja delavcev so navedeni v predhodnih poglavjih tega varnostnega načrta in v navodilih izvajalcev.

DOLOČITEV DELOVNIH MEST, NA KATERIH JE VEČJA NEVARNOST ZA ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE DELAVCEV

VSA dela na gradbišču predstavljajo delo, kjer se pojavljajo v posameznih fazah dela večje nevarnosti za življenje in zdravje. Prej navedeno ne velja za delovna mesta nadzora gradbišča, koordiniranja dela in kontrole ter administrativna dela, ki se ne izvajajo v varovanem območju delovišča.

Pri delih na gradbišču so poleg navedenih, obvezna sredstva za osebno varnost pri delu, ki so določena v oceni tveganja za delovna mesta pri posameznem izvajalcu.

VRSTE IN KOLIČINE POTREBNE OSEBNE VAROVALNE OPREME

ZAP. ŠT.		POTREBNA KOLIČINA (KOM.)
<u>PRI VSEH DELIH NA GRADBIŠČU:</u>		
1.	Varovalna čelada in varovalne rokavice	5
2.	Varovalna enodelna ali dvodelna obleka z odsevnim brezrokavnikom	5
3.	varovalni čevlji z nedersečim podplatom in varovalno kapico ter vdelanim jeklenim podplatnikom proti predrtju s koničastimi predmeti (kovinski odpadki, žebli, itd.)	5
4.	Varnostni pas pri delu na višini	5
<u>PRI DELOVNEM MESTU, KJER NASTAJA PREKOMEREN PRAH:</u>		
5.	Varovanje dihal – varovalna maska za varovanje pred delci prahu	5
6.	Varovanje oči – varovalna očala zaprte izvedbe	5
<u>PRI VARILSKIH DELIH:</u>		
7.	Varovanje obraza in oči – obrazna varilska maska s čelado	1
8.	Varovanje rok – podaljšane varilske rokavice	1
9.	Varovanje telesa – varilski predpasnik	1
10.	Varovanje dihal – obrazna maska z ustreznim filtrom	1
<u>PRI DELOVNEM MESTU, KJER NASTAJA PREKOMEREN HRUP IN VIBRACIJE:</u>		
11.	Varovanje sluha – ušesni čepi ali glušniki	5
12.	Varovanje pred vibracijami – protivibracijske rokavice	5
<u>PRI DELIH, KJER JE NEVARNOST UREZOV, VBODOV, OPEKLIN, STISNIN, ODRGNIN:</u>		
13.	varovalne protivrezne rokavice	5
<u>PRI UPORABI, PRETAKANJU NEVARNIH KEMIKAJIJ:</u>		
14.	Varovalno obleko	
15.	varovalne čevlje	
16.	varovalne gumijaste rokavice	
	Pri manipuliranju z nevarnimi kemikalijami;	
17.	varovalna očala zaprte izvedbe	
18.	Varovalni predpasnik (po potrebi – glede na varnostni list)	
	Pri razkladanju in nakladanju	
19.	varovalne čevlje z varovalno kapico.	5
<u>PRI NEUSTREZNIH VREMENSKIH RAZMERAH:</u>		
20.	ustrezna varovalna sredstva, ki varujejo delavca pred dežjem, mrazom gumijasti škornji	
<u>VAROVALNA OPREMA ZA OBISKOVALCE GRADBIŠČA</u>		
	Predvideno največje število obiskovalcev na gradbišču je – 3 oseb	
21.	Varovalna čelada in odsevni brezrokavnik	3

Ostala osebna varovalna sredstva se določijo sproti glede na oceno nevarnosti.

DOLOČITEV PROSTOROV ALI DELOVIŠČ, KJER VELJAJO OLAJŠAVE V ZVEZI S SPLOŠNO ZAHTEVO NOŠENJA ČELADE

Varovalno čelado morajo na gradbišču nositi vse osebe, ki se iz kakršnegakoli vzroka mudijo na gradbišču. Obveznost nošenja čelade velja zlasti v naslednjih primerih:

- kjer obstaja možnost padca predmetov na glavo,
- če je možnost padca v globino večjo od 1 m
- kjer je možen udarec v glavo ob oviro v prostoru,
- ko je v varnostnem načrtu ugotovljena možnost za poškodbo glave zaradi drugih vzrokov.

Znak, ki določa obvezno nošenje čelade, mora biti postavljen na vseh dohodih na gradbišče in na izhodih iz objektov - prostorov na gradbišče.

Obvezna uporaba varovalne čelade

PROSTORI, KJER NI OBVEZNA UPORABA VAROVALNE ČELADE

- pohodne površine izven gradbišča, pisarne, sanitarije

Kadar delavci enega samega delodajalca opravljajo delo v zaprtih prostorih gradbišča, za katere koordinator za varnost in zdravje ugotovi, da ni nevarnosti za poškodbo glave, jim med delom ni treba nositi čelade. Imeti pa jo morajo pri sebi in jo uporabiti pri gibanju po ostalem delu gradbišča.

Ta olajšava velja le, če je vpisana v knjigi ukrepov za varno delo.

Na gradbišču mora biti tudi za obiskovalce na voljo toliko čelad, kolikor je največje dovoljeno število možnih obiskovalcev hkrati.

Ko koordinator za varnost in zdravje ugotovi, da nevarnosti za poškodbo glave ni več, se znake za obvezno uporabo varnostne čelade odstrani, ukrep pa vpiše v knjigo ukrepov za varno delo.

SMERNICE ZA USKLAJEVANJE INTERAKCIJE Z INDUSTRIJSKIMI AKTIVNOSTMI V NEPOSREDNI BLIŽINI GRADBIŠČA, TUDI Z ZAČASNO PREKINITVIJO KOMUNALNIH VODOV, ČE JE TO POTREBNO

Z ustreznimi varnostnimi znaki je treba opozarjati udeležence na nevarnost.

Pred začetkom vsake faze dela je treba izvajati sledeče ukrepe:

- Potrebno je ograditi gradbišče,
- Zagotoviti izklop vseh obstoječih energetskih vodov
- Izvesti vsa pripravljala dela, skladno s SHEMAMI UREDITVE GRADBIŠČ ali DOPOLNJENIMI SHEMAMI GRADBIŠČ, ki jih pripravi glavni izvajalec del
- Pri delih, kjer je možnost ogrožanja oseb, po cesti ob gradbišču, je treba ukreniti vse, da ne pride do nevarnosti za mimoidoče – npr. zaprtje vhodov in prehodov.
- Pri posameznih nevarnih fazah dela na gradbišču (delo na višini, dviganje opreme in materiala na višino), je potrebno **FIZIČNO PREPREČITI DOSTOP NEPOOBLAŠČENIM OSEBAM NA GRADBIŠČE, NA DELOVNO OPREMO - HIAB IN GIBANJE PO GRADBIŠČU OZIROMA PREKO NJEGA.**

Prisotnost morebitnih nevarnih okoliščin je treba preverjati tudi med izvajanjem del.

TERMINSKI PLAN

Terminski plan bo izdelal izvajalec in ga priložil k temu varnostnemu načrtu.

SKUPNI UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Delo na gradbišču se ne sme začeti dokler niso zagotovljeni vsi predpisani ukrepi iz tega varnostnega načrta ter Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1).

Glavni ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja na delovišču so:

- Delovišče je potrebno primerno urediti, zavarovati, označiti, preprečiti dostop nezaposlenim, urediti poti, zavarovati nevarne cone.
- Delovna oprema se lahko uporablja samo, če je pregledana in preizkušena in ima ustrezeni zapisnik o pregledu in preizkusu delovne opreme s strani pooblaščenega podjetja. Nova delovna oprema mora imeti izjavo o skladnosti na podlagi Pravilnika o varnosti strojev.
- El. instalacije morajo biti ustrezno izvedene, pred začetkom pa opravljene meritve.
- Prepovedano je uporabljati lestve, ročna električna orodja in pripomočke, ročno orodje, če niso brezhbitni, predhodno pregledani in preizkušeni.
- Delavci lahko opravljajo delo samo, če so usposobljeni za varno delo in varstvo pred požarom (teoretično in praktično) in imajo opravljen ustrezen zdravstveni pregled (delo na višini, prah, ropot, temperature, prepil).
- Delavcem mora biti zagotovljena vsa predpisana oprema za osebno varnost pri delu, skladno s tem varnostnim načrtom.
- Dostop na višino je dovoljen le ustrezno usposobljenim in zdravstveno pregledanim osebam za delo na višini.
- Delo z nevarnimi kemikalijami je dovoljeno le osebam s preizkusom znanja za varno delo z nevarnimi kemikalijami.
- V nevarno območje delovne opreme (dvigalo, kamion, transportna lestev in ostala oprema) je prepovedano vstopati nepooblaščenim osebam.
- Nevarna območja so označena s opozorilno vrvico. V to območje je prepovedan dostop in prehod vsem zaposlenim in strankam.
- Delavcem je strogo prepovedano gibanje izven delovišča in izven določenih in varno urejenih površin.
- Prepovedano je zadrževati se na površinah, kjer bi lahko izpadli predmeti z višine.
- Prepovedano je opravljati dela samovoljno brez vednosti odgovornega vodje.
- Prepovedano je opravljanje del brez uporabe predpisanih sredstev in opreme za osebno varnost pri delu.
- Investitor pripravi pisni sporazum o skupnih varnostnih ukrepih z vsemi izvajalci, podizvajalci in ostalimi kooperanti, kateri mora biti podpisan od vseh pred pričetkom del na gradbišču

OBVEZNOST VODIJ POSAMEZNIH DEL O MEDSEBOJNEM OBVEŠČANJU O POTEKU POSAMEZNIH FAZ DELA

Vsak vodja del se mora pred pričetkom del na gradbišču seznaniti z vsebino, pisnega dogovora o varnostnih ukrepih na skupnem delovišču.

Vodja del pri posameznem izvajalcu je dolžan obveščati ostale izvajalcev del o posameznih fazah dela preko odgovorne osebe naročnika. Ugotovitve se vpisujejo v knjigo ukrepov za varno delo, ki se mora nahajati na gradbišču.

Vodja posameznih del mora pred pričetkom posebno nevarnih del opozoriti vse osebe, ki se nahajajo na gradbišču o nevarnosti del. Potrebne ukrepe vpiše v knjigo ukrepov za varno delo.

Oseba, ki opazi na gradbišču hujše kršitve varnosti in zdravja pri delu je dolžna o tem obvestiti odgovornega vodja del.

Delovne faze, ko je potrebno obveščanje o poteku dela in zagotoviti prisotnost koordinatorja:

- ureditev gradbišča – pričetek del,
- priključitev električnega gradbiščnega razdelilnika - po potrebi
- postaviti lovilne odre oziroma mreže na rob strehe
- postaviti začasna oziroma stalna sidra za priveze z varnostnimi pasovi
- razkladanje in dvigovanje težkih predmetov in sklopov z avto dvigalom-Hiab
- ureditev kolektivnih ukrepov – prva pomoč, požarna varnost-straža in postavitev gasilnikov na posamezna delovišča, sanitarije, garderobe - ogrevanje, pitna voda

GRADBIŠČNI RED - IZVLEČEK UKREPOV IN PRAVIL ZA ZAGOTOVITEV VARNOSTI NA GRADBIŠČU

- Vsa dela se lahko izvajajo samo v okviru gradbišča, ki je ograjeno in označeno
- Dostop na delovišče in transport delovne opreme, materiala in orodja je dovoljen po poteh, ki so vrisane v shemi ureditve gradbišča.
- Skladiščenje delovne opreme in materiala se izvaja na označenih - določenih prostorih skladno s shemo ureditve gradbišča.
- Vsakokrat ob prihodu na gradbišče se je treba javiti odgovornemu vodji del izvajalca
- Na območju gradbišča je obvezno upoštevati vse opozorilne znake in vsebino napisov na opozorilnih tablah - prepovedi, opozorila,...
- Na gradbišču je obvezna uporaba osebnih varovalnih sredstev in opreme.
- **Varovalno čelado in odsevni brezrokavnik morajo na gradbišču nositi vse osebe, ki se iz kakršnegakoli vzroka nahajajo na gradbišču.**
- V primeru nevarnosti se je potrebno takoj umakniti na varno.
- Vsako okvaro na delovni opremi ali nevaren pojav, ki lahko ogrozi varnost in zdravje delavcev na gradbišču, dolžan delavec tako obvestiti nadrejenega oz. vodjo gradbišča, delo pa se prekine,
- Pri delu z delovno opremo je potrebno upoštevati vse predpisane varnostne ukrepe in navodila za varno delo. Prepovedano je gibanje v manevrskem prostoru delovnih strojev, predvsem pa hiaba.
- **Vertikalni in horizontalni pomik tovara z hiabom se lahko izvaja samo v območju gradbišča, kjer se bodo izvajala gradbena dela**
- Stroji morajo biti nameščeni izven nevarnih con, kjer lahko pride do padca predmetov ali materiala.
- Tovornjaki in avto dvigalo se smejo uporabljati le na utrjenih površinah do dovoljenih naklonov terena ter pri ustrezni trdnosti tal.
- Med transportom bremen s hiabom se morajo delavci ravnati po zvočnih in drugih signalih in se umakniti na varno razdaljo.
- Med obratovanjem gradbenih in drugih strojev, se morajo delavci ravnati po zvočnih in drugih signalih in se umakniti na varno razdaljo.
- Prepovedano se je zadrževati in gibati v območju, kjer je možnost padajočih premetov.
- Prepovedano je zadrževanje in gibanje pod visečimi bremenimi (npr. hiab) oz. v področju, ki je ograjeno s signalnimi vrvicami.
- Prepovedana je uporaba vseh vrst odrov, podov in podestov dokler nimajo dovoljenja za uporabo.
- Prepovedan je vnos, razdeljevanje in uživanje alkoholnih pijač, drog, narkotičnih sredstev ipd. na gradbišče. Prav tako je prepovedano opravljati delo delavcem pod vplivom prej omenjenih snovi.
- Pred začetkom dela, kjer je večja nevarnost za požar se dogovorijo skupni ustrezni protipožarni ukrepi (npr. požarna straža, gasilniki, voda,...)
- Oprema za gašenje mora biti dostopna in ne založena ter pregledana in preizkušena skladno z zakonodajo.
- Vsaka nekontrolirana uporaba odprtega ognja ter kajenje na gradbišču je prepovedana.
- Vsa začasno urejena električna instalacija mora biti tako izvedena, da ne predstavlja nevarnosti za zaposlene na gradbišču in ne more povzročiti požara.
- Vsakokrat se je treba pred delom javiti vodji gradbišča o zaključku del (vsakodnevno) je potrebno obvestiti odgovorne osebe (izklop električnega toka, zaklepanje vrat, vrtin...).
- **V primeru poškodbe pri delu oz. večjega požara je potrebno obvestiti reševalno - gasilsko službo (tel. 112), policijo (tel. 113), inšpekcijo dela, koordinatorja za varnost in zdravje pri delu**
- Zagotavljati je potrebno ločevanje gradbenih odpadkov na gradbišču ter sproten odvoz na ustrezne deponije v skladu predpisane zakonodaje.
- Upoštevati je potrebno določbe pisnega sporazuma o zagotavljanju varnostnih ukrepov na skupnem delovišču.

II. POPIS DEL Z OCENO STROŠKOV UREDITVE GRADBIŠČA IN IZVAJANJA SKUPNIH UKREPOV ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA NA GRADBIŠČU

Rekapitulacija popisa del:

UREDITEV GRADBIŠČ

1.	Postavitev in snemanje table za oznako gradbišča	100
2.	Opozorilne, obvestilne table in table za prepoved	100
3.	PVC mreža / ograja	200
4.	Opozorilne vrvice	30
5.	Ročni gasilniki / postavitev	70
6.	Zaščitni lovilni odri	1000
SKUPAJ €:		1500

SANITARNO – TEHNIČNI UKREPI

7.	Sanitarne kabine	200
8.	Prva pomoč	50
SKUPAJ €:		250

SKUPAJ EUR: 1.750,00

III. PRILOGE

Priloga 1:	Prijava gradbišča
Priloga 2:	Načrti ureditve gradbišča
Priloga 3:	HIAB – Dvigalo vodeno s tal

PRIJAVA GRADBIŠČA

REPUBLIKA SLOVENIJA

Inšpektorat RS za delo,

Kidričeva ulica 24B

3000 CELJE

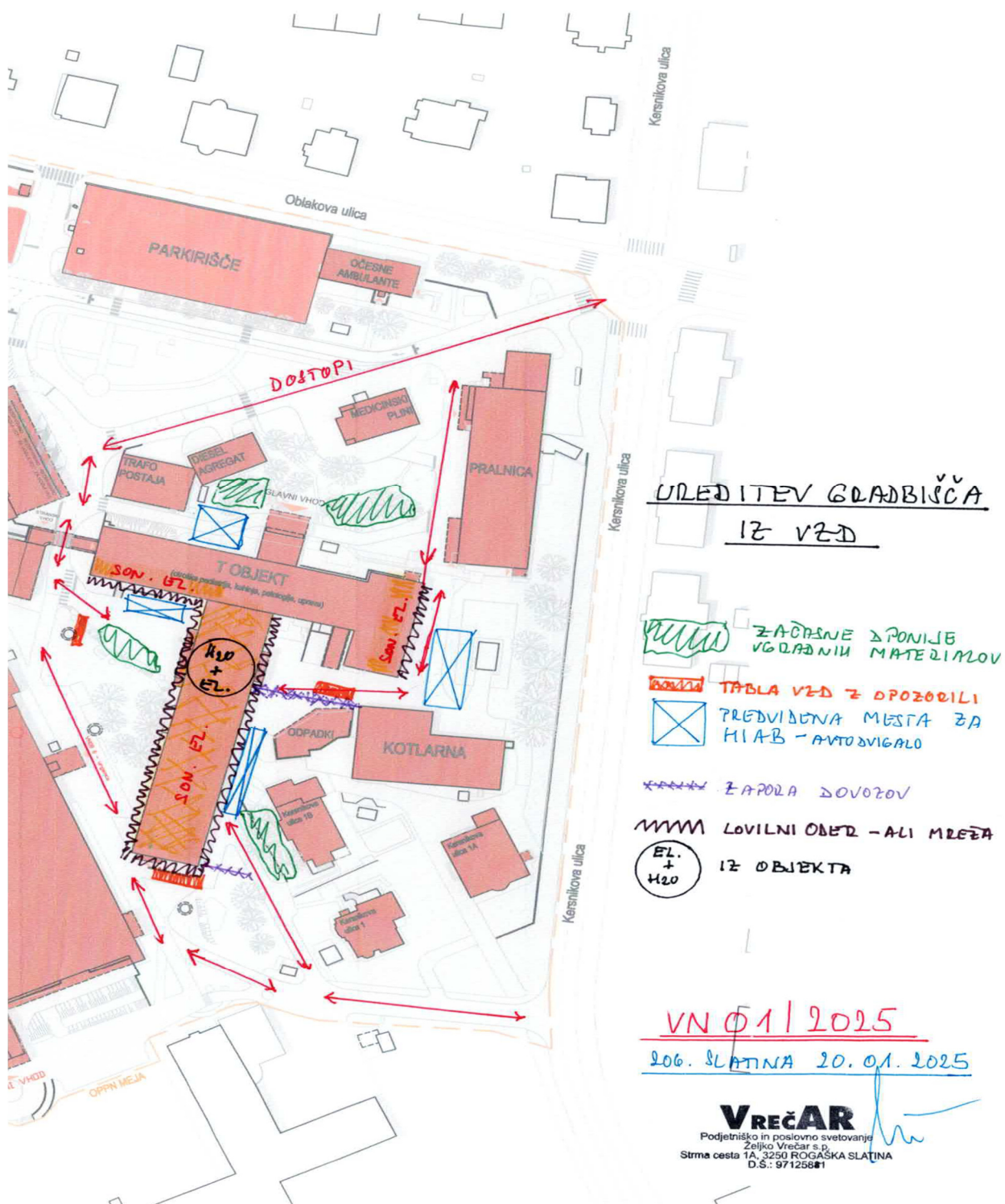
Datum odpošiljanja	
Popoln naslov gradbišča	GRADNJA SONČNE ELEKTRARNE NA T - objektu SB CELJE
Podatki o naročniku (ime, naslov, tel. št)	SPLOŠNA BOLNIŠNICA CELJE Oblakova ulica 5 3000 CELJE
Vrsta gradnje (novogradnja, rekonstrukcija, vzdrževanje, čiščenje, rušenje ...)	Novogradnja sončne elektrarne
Nadzornik projekta (ime, naslov, tel. št)	
Vodja gradnje	
Koordinator-ji za varnost in zdravje pri delu v pripravljalni fazi projekta	ŽELJKO VREČAR s.p., Strma cesta 1a, Rogaška Slatina 041 411 463
Koordinator-ji za varnost in zdravje pri delu v fazi izvajanja projekta	
Številka, verzija in datum varnostnega načrta	VN 01 / 2025 – januar 2025
Varnostni načrt izdelal	VREČAR, Podjetniško in poslovno svetovanje, ŽELJKO VREČAR s.p., Strma cesta 1a, Rogaška Slatina
Predvideni datum začetka del	
Predvideno trajanje del, oz. dokončanje del	
Ocenjeno največje število delavcev na gradbišču	5
Planirano število pogodbenih izvajalcev in samostojnih podjetnikov na gradbišču	do 5
Podatki o pogodbenih izvajalcih, ki so že izbrani	

Gradbišče prijavlja Investitor:

Podpis:

Žig

Priloga 2: NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA

Priloga 3: HIAB – Dvigalo vodeno s tal

 ZBORNICA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU Načrti so izključno osebne lastnosti. Slovenske republice, ki jih ni mogoče preprodati.	NAVODILO ZA VARNO DELO DVIGALA VODENA S TAL	Šifra dokumenta / izdaja: NVD – ZbVZD – T 002 / 01 Stran: 1/2 www.zbornica-vzd.si
1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA		
 	➤ Seznani se z navodili za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj. ➤ Preglej in uredi okolico delovnega mesta. ➤ Uporabljaljaj samo brezhibno delovno opremo. ➤ Preveri delovanje varnostnih naprav. ➤ NE PRIČNI Z DELOM, če: ❖ si mlajši od 18 let, ❖ nisi ustrezno usposobljen (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.), ❖ si v neustreznem psihofizičnem stanju (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen. ➤ V primeru ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti takoj obvesti pristojnega.	
2. OPOZORILA in NEVARNOSTI		
	➤ Nevarnost mehanskih poškodb – padec bremena. ➤ Nepravilno ravnanje z bremenom. ➤ Nevarnost padca vzdrževalca z dvigala. ➤ Nevarnost električnega toka. ➤ Nevarnost stisnjenja. ➤ Možnost hujših poškodb v primeru, da na dvigalu niso nameščene varnostne zaščite ali so le-te blokirane. ➤ Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.	
3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA		
	➤ Delovno opremo uporabljaljaj namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme. ➤ Z delovno opremo upravljaj tako, da s svojim delom ne ogrožaš svoje varnosti in zdravja ali varnosti in zdravja drugih oseb. ➤ Prepovedano je poseganje v nevarno območje! ➤ Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da te ne delujejo. ➤ Transportne poti in prostori kamor se odlagajo bremena morajo biti prosti, čisti, ustrezno označeni. ➤ Material se mora pravilno odložiti na za to predvidenem mestu (uporaba palet, lesenih podlog, idpd.). ➤ Na odlagalnem mestu ne sme biti nepotrebne materiala in drugih predmetov, ki bi lahko ogrozili varno odlaganje in dviganje bremen. ➤ Dvigalo opravljamo počasi in previdno. ➤ Med delom je potrebno paziti na pravilno delovanje dvigala, zlasti varnostnih naprav (končnih stikal, zavor). ➤ Breme čvrsto pritrdimo, da med dvigom in prenosom ne pade ali zdrsne na tla. ➤ Pred prenosom bremena preverimo težišče in uravnoveženost le-tega ter šele nato izvedemo prenos. ➤ Obvezno opozarjamo z zvočnim signalom sodelavce na nevarnost. ➤ Dvigujemo in prenašamo se lahko samo bremena, ki ne presegajo dovoljeno nosilnost dvigala. ➤ Breme prenašamo na najnižji možni višini v območju transportnih poti. ➤ Prepovedano je dvigati breme s poševno privezavo oz. vpeto vrvjo.	

Navodilo za varno delo

DVIGALA VODENA S TAL

	➤ Prepovedano je z nihanjem spuščati breme na mesto, ki je izven manipulacijskega prostora. ➤ Prepovedano je dvigati nevarna bremena (razstrelivo, kisline, luge). ➤ Prepovedano je dvigati breme, ki ni prosto. ➤ Prepovedano je puščati breme, da brez potrebe visi na kavlju. ➤ Prepovedano je dvigati in prenašati breme nad delavci. ➤ Prepovedano je voziti z dvigalom, če so na transportni poti ali nevarnem območju bremena delavci. ➤ Prepovedano je preobremeniti dvigalo. ➤ Prepovedano je prenašati delavce skupaj z bremenom. ➤ Prepovedano je uporabiti dvigalo, ki je v okvari. ➤ Prepovedano je zadrževanje pod visečim bremenom. ➤ Prepovedan je dostop nezaposlenim in nepooblaščenim osebam na dvigalo. ➤ Po končanem delu je potrebno dvigalo razbremeniti, dvigniti kavelj do največje dovoljene višine, dvigalo postaviti na določeno mesto in vse komande spraviti v nevtralen položaj.	
4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
 	➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. ➤ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: ❖ delovna obleka, ❖ zaščitna čelada (SIST EN 397), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico (SIST EN 20345).	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravih kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo takoj izključi in o tem obvesti pristojnega. ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!«	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulantno prvo pomoči.	
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela.	